

Proominent in Ede:

Elke school z'n eigen kwaliteitsprofiel

April 2018

Een schoolplein dat grenst aan het bos: op obs Calluna in Ede kan naar hartenlust worden gespeeld. Binnen en buiten zijn de frisse kleuren van de nieuwe huisstijl zichtbaar. Deze verbeeldt de 'droom' die de school samen met ouders, buurtbewoners en kinderen heeft geschreven. Het logo van bestuur Proominent mag op de gevel, maar dat hoeft niet: de twaalf basisscholen ontwikkelen hun eigen profiel.

Dat geldt ook voor de definitie van goed onderwijs. Onderwijskwaliteit komt voort uit het professioneel handelen van de leerkracht, zegt directeur-bestuurder Bert Dekker. "Mensen werken vanuit hun persoonlijke waarden, die ze verbinden aan de waarden van de gemeenschap. Wat de school doet, moet passen bij de kinderen, ouders, directeur en team. Zij mogen een eigen ontwikkeling doormaken, zolang dat leidt tot meer onderwijskwaliteit. Zo komen we tot normatieve professionaliteit op onze scholen." Bij deze ontwikkeling worden ook de ouders als educatief partner betrokken. Elke school komt door dit proces tot een eigen profiel.

Daarom heeft Proominent de eigen visie en doelen enigszins abstract gehouden: "Als je die sterk definieert, kun je ongewild een keurslijf creëren", zegt Dekker. Proominent legt bevoegdheden en verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie. De directeuren zijn verantwoordelijk voor het onderwijs, personeel, financiën en huisvesting. Deze vrijheid gaat echter gepaard met een vrij strakke structuur: het bestuur gebruikt handboeken voor allerlei aspecten van de organisatie en hanteert strategische- en jaarplannen met een strakke verantwoordingslijn.

Joke Broekema, directeur van Calluna: "We krijgen genoeg speelruimte om te komen tot een eigen invulling van ons onderwijs. Maar ik word wel bevraagd." Ter illustratie vertelt ze over een borgingsinstrument dat stichtingbreed wordt gebruikt. Bij dit instrument horen kwaliteitskaarten. Broekema: "Ik werd eerst gek van het invullen van die kaarten. Bert zei: laat dan maar zitten. Maar hij heeft me wel kritisch bevraagd over hoe ik de borging dan wilde regelen. Wij werken nog steeds met die kaarten, maar ik heb de indicatoren toegeschreven naar onze situatie. Deze vrijheid is fijn, maar het is geen vrijheid-blijheid: we worden wel degelijk bevraagd op het 'waarom'."

Slechte periode achter de rug

Deze werkwijze is, bij zowel de bestuurder als de scholen, gegroeid vanuit een heel andere situatie. Proominent heeft ruim vier jaar geleden een minder goede periode gekend. De organisatie had geen goede naam. Dekker: "Het wemelde hier van de regels en voorschriften, maar de professionele dialoog over onderwijskwaliteit werd niet gevoerd. Als je teveel wilt reguleren en beheersen, loopt al het leven uit de school. Er vertrokken ouders met kinderen." Er kwam een nieuwe RvT, die Dekker benoemde als directeur-bestuurder. "De RvT heeft intensief met ons gesproken over goed onderwijs en onze rolverdeling, met het oog op governance." Dekker ging in gesprek met de directeuren over een mogelijk andere aanpak. "We zijn met elkaar eens dat we de leerkrachten willen aanspreken op hun drive om kinderen verder te brengen. Dit loopt congruent aan het verlangen om zelf te leren en te ontwikkelen." Daarbij speelt leerkrachtontwikkeling een belangrijke rol. Dekker: "Mensen mogen zich ongelimiteerd scholen. Ze geven zelf aan wat ze nodig hebben, en dat hoeft niet per se een masteropleiding te zijn." Op obs Calluna, waar het team het eigenaarschap van de leerlingen wil stimuleren, laat een leerkracht zich bijvoorbeeld begeleiden in het 'loslaten' van leerlingen. Een ander werd geschoold in de methodiek Teach Like a Champion. En één van de collega's wordt opgeleid als 'lego facilitator'. Zij zet straks lego in voor robotlessen, maar gebruikt de bouwsteentjes ook om met kinderen situaties na te bouwen en in gesprek te gaan over emoties.

Nu het weer goed gaat met Proominent, groeien de scholen. Dekker is zich ervan bewust dat dit een risicofactor is. "De onderwijsinspectie gaf ons in 2017 het predicaat 'goed' en ook de bestuurlijke visitatie vanuit de PO-Raad, eerder dit jaar, verliep goed. Maar dat mag niet leiden tot zelfgenoegzaamheid. We streven ernaar van goed naar beter te komen." Hij voert met alle directeuren en stafmedewerkers kwartaalgesprekken. "Gericht op ontwikkeling, niet op afrekenen. Mijn vraag is dan: wat kan ik als bestuur voor je betekenen?" Broekema: "Er is geen format voor die gesprekken. Dat vond ik eerst ongemakkelijk. Daarna ging ik het snappen: dit wil ik delen, hier heb ik hulp bij nodig. Ik vraag normaal gesproken niet makkelijk om hulp, maar hier heb ik dat overboord gezet. Ik bel ook veel met Bert."

Midden in de maatschappij

Proominent wil midden in de maatschappij staan en 'buiten' naar binnen halen. Dat is ook als bestuurlijke opgave door de RvT meegegeven. Dekker onderhoudt bestuurlijke contacten op verschillende niveaus. Landelijk loopt dat onder andere via de PO-Raad en bestuurlijke netwerken. Van daaruit wordt ook overleg met Kamerleden gevoerd, bijvoorbeeld over onderwijsachterstandenbeleid. "Ik vertel daar hoe wetgeving in onze praktijk uitpakt." Maar ook in Ede laat het bestuur zich horen. Dekker bespreekt met gemeenteambtenaren zijn zorg over wijken die achteruit gaan. Proominent richtte samen met andere partijen het Taalhuis op, een voorziening voor laaggeletterde volwassenen.

Met collegabesturen gaat Dekker het gesprek aan over de vraag hoe ze samen kinderen kunnen helpen die het thuis niet erg getroffen hebben. "Je kan alleen kwaliteit leveren als je het samen doet. We moeten opletten dat besturen en scholen niet alleen focussen op hun eigen belang. De samenwerking binnen de gemeente groeit langzaam. Ook met de islamitische school is een goede relatie opgebouwd."

Op de dag van ons gesprek houdt obs Calluna het paasontbijt, waarbij talloze ouders actief zijn. De ouders komen regelmatig op school. Dankzij hen was ook de recente dienstenveiling een groot succes. Ouders en leerkrachten veilden diensten, zoals hulp bij een klus of een rondje motorrijden. Met de opbrengsten wordt een boomhut gebouwd in het bos naast de school. Dekker knikt instemmend wanneer Broekema hierover vertelt. "Het onderwijs is losgezongen van de opvoeding. Jammer, want die twee horen echt bij elkaar. Dit soort activiteiten is heel verbindend en ze ondersteunen het leren en ontwikkelen van het kind."